

**Politika zaštite od seksualnog
iskorištavanja i zlostavljanja (ZSIZ)**

**Udruženja za ostvarivanje prava
djeteta “Naša djeca” Sarajevo**

Sarajevo, april 2021.

UVOD

Ova politika obavezujuća je za sve članove Udruženja, volontere, stalno i povremeno uposlene saradnike, kao i sve osobe angažovane kroz ugovore o djelu ili autorske ugovore, bez obzira na trajanje ili mjesto obavljanja aktivnosti a u ime ili u partnerstvu sa udruženjem „Naša djeca“ Sarajevo.

Ova politika utvrđuje pristup udruženja “Naša djeca” Sarajevo prevenciji i rješavanju problema seksualnog uznemiravanja i seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja, a to uključuje:

- Obavezu da spriječimo seksualno uznemiravanje i seksualno iskorištavanje i zlostavljanje i da osiguramo da se djelotvorno preduzimaju aktivnosti kada se pojave problemi;
- Načela na kojima ćemo zasnivati svoje donošenje odluka i djelovanja;
- Naša očekivanja od svih koji rade u ime udruženja “Naša djeca” Sarajevo.

IZJAVA O POLITICI

Udruženje “Naša djeca” Sarajevo ima politiku nulte tolerancije prema seksualnom uznemiravanju, iskorištavanju i zlostavljanju. Vjerujemo da svi ljudi imaju pravo živjeti život bez seksualnog nasilja i svake zloupotrebe moći bez obzira na dob, spol, seksualnost, seksualnu orijentaciju, invaliditet, vjeru ili etničko porijeklo. Udruženje “Naša djeca” Sarajevo neće tolerisati svoje članove, zaposlenike, volontere, partnere ili bilo kojeg drugog predstavnika povezanog s obavljanjem posla koji obavlja bilo koji oblik seksualnog uznemiravanja, seksualnog iskorištavanja ili seksualnog zlostavljanja.

Udruženje “Naša djeca” Sarajevo se obavezuje pružiti podršku žrtvama nasilja/zlostavljanja, poboljšavajući zaštitne kapacitete, izvještavajući, istražujući, reagujući i sprječavajući seksualno uznemiravanje i seksualno iskorištavanje i zlostavljanje.

NAČELA UDRUŽENJA “NAŠA DJECA” SARAJEVO

Udruženje “Naša djeca” Sarajevo se zalaže za postizanje potpune i kontinuirane primjene šest osnovnih načela koji se odnose na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje definisanih od strane Radne grupe Međuresorskog stalnog odbora (IASC) za prevenciju i odgovor na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje:

1. Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje od strane članova i saradnika udruženja „Naša djeca“ čine djela grubog kršenja zakona i stoga su osnova za uklanjanje člana iz udruženja ili, u slučaju vanjskih saradnika, prekida ugovora. Seksualno uznemiravanje članova i saradnika Udruženja osnova je za disciplinske mjere i raskid ugovorenog angažmana.
2. Seksualne aktivnosti sa djecom (osobama mlađim od 18 godina) zabranjene su bez obzira na dob punoljetstva ili dob lokalnog pristanka. Pogrešno vjerovanje u starost djeteta nije odbrana.
3. Razmjena novca, zaposlenja, robe ili usluga za seks, uključujući seksualne usluge ili druge oblike ponižavajućeg ili eksploatorskog ponašanja članova i saradnika Udruženja izričito je zabranjena. zabranjena je u svako doba.
4. Zabranjen je bilo kakav seksualni odnos između onih koji pružaju humanitarnu pomoć i zaštitu i osobe koja koristi takvu humanitarnu pomoć i zaštitu koja uključuje nepravilnu upotrebu čina ili položaja.

5. Kada član ili saradnik Udruženja razvije zabrinutost ili sumnju u vezi sa seksualnim zlostavljanjem ili iskorištavanjem ili seksualnim uznemiravanjem od strane kolege, on ili ona mora odmah prijaviti takve probleme putem uspostavljenih mehanizama izvještavanja.
6. Članovi Udruženja i saradnici dužni su stvoriti i održavati okruženje koje sprečava seksualno iskorištavanje i zlostavljanje djece i promoviše provođenje ove Politike i Politike zaštite djeteta.

OBAVEZE UDRUŽENJA "NAŠA DJECA" SARAJEVO

Udruženje "Naša djeca" Sarajevo je posvećeno ispunjavanju sljedećih obaveza da spriječi i odgovori na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje i seksualno uznemiravanje kao što je istaknuto u prethodno navedenih šest osnovnih načela.

Sigurna organizaciona kultura:

Udruženje "Naša djeca" Sarajevo će uložiti sve napore da stvori i održi sigurnu organizacionu kulturu za sve one koji su članovi ili rade za Udruženje, kao i za one u zajednicama u kojima Udruženje "Naša djeca" Sarajevo djeluje, snažnim radom na prevenciji i reagovanju, nudeći podršku preživjelim a počinitelje odgovornima za seksualno uznemiravanje, iskorištavanje ili zlostavljanje.

Izvještavanje ZSIZ:

- Osigurati postojanje višestrukih kanala za članove Udruženja, saradnike, korisnike i druge koji mogu sigurno prijaviti seksualno iskorištavanje i zlostavljanje i seksualno uznemiravanje. Ove kanale treba osmisliti u dogovoru sa lokalnim zajednicama i osobljem kako bi se osiguralo da su sigurni i pristupačni.

- Osigurati da svi koji rade u ime Udruženja i oni kojima služimo imaju informacije o tome kako pristupiti tim sigurnim kanalima izvještavanja. To bi trebalo uključivati objavljivanje postupaka izvještavanja na lokalnim jezicima i redovno objašnjavanje ovih kanala.

- Pružiti obuku i informacije svim članovima Udruženja i saradnicima, posebno kontakt osobama za prijem pritužbi, kako bi se osiguralo da razumiju svoje obaveze i kako izvršavati svoje dužnosti u slučaju da prime pritužbu. Poseban naglasak treba staviti na povjerljivost.

Odgovor na izvještaje ZSIZ:

Udruženje "Naša djeca" Sarajevo će profesionalno i pravovremeno odgovoriti na sve nedoumice ili navode o seksualnom uznemiravanju, iskorištavanju ili zlostavljanju. Sve nedoumice ili navodi uvijek će se shvatiti ozbiljno, istražiti i prema njima postupati prema potrebi, u skladu s našim dolje navedenim načelima zaštite.

- **Sveobuhvatno i odgovorno upravljanje predmetima:** Svi navodi SIZ-a i kasnija praćenja biće dokumentovana u sigurnoj i povjerljivoj bazi podataka kako bi se osigurala odgovornost.

- **Istrage:** Udruženje "Naša djeca" Sarajevo će provoditi nezvisne, bezbjedne i diskretne istrage, putem obučениh istražitelja priznajući prava i dužnost brige svima koji su uključeni, uključujući žalitelja i/ili žrtvu, svjedoke i predmet žalbe.

- **Odgovorno donošenje odluka:** Udruženje "Naša djeca" Sarajevo će preduzeti brze i odgovarajuće akcije protiv članova Udruženja i saradnika za koje se utvrdi da su počinili SIZ. To može uključivati administrativne ili disciplinske mjere i / ili upućivanje nadležnim lokalnim vlastima ako je to primjereno i sigurno.

- **Podrška žrtvama:** Žrtve SIZ-a imaju pravo na posebne usluge podrške. Udruženje “Naša djeca” Sarajevo se obvezuje da će žrtve uputiti u nadležne službe podrške prema potrebi i dostupnosti, u skladu sa željama i potrebama žrtava. Podrška može uključivati specijalističku psihosocijalnu podršku poput savjetovanja, medicinske pomoći, pravnog savjetovanja.

Ugrađivanje ZSIZ u rad Udruženja “Naša djeca” Sarajevo

- **Sigurnije zapošljavanje:** U skladu sa važećim zakonima, Udruženje “Naša djeca” Sarajevo se zalaže za sprječavanje (ponovnog) zapošljavanja ili (ponovnog) raspoređivanja počinitelja SIZ. Udruženje “Naša djeca” Sarajevo garantuje sveobuhvatne postupke provjera za sve osoblje, uključujući zaposlenike, volontere, savjetnike i druge predstavnike. Kao dio ovoga, svi obrasci za prijavu, razgovori za posao i preporuke moraju se baviti zahtjevima i stavovima zaštite i jednakosti.

- **Sporazumi o partnerstvu:** Udruženje “Naša djeca” Sarajevo će osigurati da, kada se uključi u partnerstva, podugovori ili ugovori potprimaoca, ovi ugovori: (I) uključuju ovu politiku kao prilog; (II) uključuju odgovarajući zahtjev od takvih pravnih i fizičkih lica i njihovih zaposlenih i volontera da se pridržavaju Kodeksa ponašanja koji je u skladu sa standardima ove Politike; i (III) izričito navesti da propust tih entiteta ili pojedinaca, prema potrebi, da poduzmu preventivne mjere protiv seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja i seksualnog uznemiravanja, da istraže i prijave navode o njima ili da preduzmu korektivne mjere kada se dogodi SIZ, predstavljati osnovu za Udruženje “Naša djeca” Sarajevo da raskine takve sporazume.

- **Obuka osoblja i partnera:** Članovi i osoblje Udruženja moraju proći trening o ZSIZ, uključujući brifing o Politici i vrijednostima Udruženja, Kodeks ponašanja, informacije o tome kako prijaviti nedoumice i savjeti o tome gdje potražiti daljnje informacije o zaštiti i sigurnijim praksama u cijeloj organizaciji.

- **Sigurno programiranje:** od članova i saradnika Udruženja zahtijeva se da preduzmu proaktivne mjere kako bi izbjegli nanošenje nenamjerne štete civilima, doprinijeli aktivnom smanjenju postojećih prijetnji i osigurali da programi budu osjetljivi na sukobe. To uključuje ugrađivanje dobre prakse i preventivnih mjera ZSIZ u čitav program i projektni ciklus, uključujući dizajn projekata, prijedloge bespovratnih sredstava, procjene, žalbe i mehanizme povratnih informacija, te praćenje i ocjenu.

ULOGE I ODGOVORNOSTI

Svi članovi i saradnici Udruženja dužni su prijaviti bilo kakve sumnje ili slučajeve SIZ drugih. Ne prijavljivanje relevantnoj osobi sumnje na SIZ u vezi s nekim drugim predstavlja kršenje politike Udruženja i moglo bi dovesti do poduzimanja disciplinskih mjera protiv članova i prekida radnih i suradničkih odnosa. Ne postoji obaveza pojedinca da prijavi bilo koji incident koji mu se dogodio.

Izvršna direktorica/direktor snosi ukupnu odgovornost za ovu politiku i njenu primjenu.

Upravni odbor Udruženja usvaja izmjene i dopune Politike i vrši nadzor nad njenom primjenom.

PODIZANJE ŽALBE ILI ZABRINUTOSTI

Članovi i saradnici Udruženja odgovorni su za prijavu svake sumnje ili zabrinutosti vezane za SIZ. Svaka osoba može podnijeti zabrinutost/žalbu Udruženju zbog incidenta koji je doživjela, svjedočila ili je čula u vezi sa članom ili partnerom Udruženja (dobavljači, partneri, volonteri itd.) bez straha od kazne. Članovi i saradnici Udruženja ne smiju sami istraživati navode ili sumnje.

Kanali izvještavanja

Svako (uključujući korisnike Udruženja) može izraziti zabrinutost ili se žaliti Udruženju zbog nečega što je doživio ili svjedočio bez straha od kazne. To možete učiniti usmeno ili u pisanom obliku ZSIZ referentu ili izvršnoj direktorici/direktoru Udruženja.

Povjerljivost

Prigovori se mogu podnijeti anonimno. Uložiće se svi napori da se održi povjerljivost tokom cijelog postupka po žalbama. Informacije koje identifikuju pojedince koji su uključeni u žalbu biće ograničene na osnovno osoblje i neće se dalje dijeliti bez pribavljanja saglasnosti uključenih, osim ako je nečiji život u opasnosti, dijete je ugroženo ili ako zakon zahtijeva uz konsultacije sa pravnim savjetnikom i gdje je to sigurno. Informacije koje ne upućuju na identitet osobe dijeliće se prema zahtjevima izvještavanja.

Osoblje uključeno u postupak za podnošenje žalbi biće upoznato sa važnošću očuvanja povjerljivosti i od njih će se možda tražiti da potpišu izjavu o povjerljivosti. Zaposleni koji krše povjerljivost mogu biti podvrgnuti disciplinskim mjerama do prestanka radnog odnosa. Odnos Udruženja sa saradnicima ili partnerima u ovom slučaju se prekida. U nekim slučajevima takva kršenja mogu predstavljati kršenje zakona.

Odmazda protiv podnositelj žalbe, žrtava i svjedoka

Udruženje "Naša djeca" Sarajevo će poduzeti mjere protiv bilo koga, bilo da je predmet pritužbe ili ne, koji traži ili provodi odmazdu protiv podnosioca žalbe, preživjelih ili drugih svjedoka. Članovi mogu biti podvrgnuti disciplinskim mjerama, sve do isključenja iz Udruženja. Ostalima koji rade s Udruženjem može se prekinuti odnos s Udruženjem.

Žalbe na partnere Udruženja

Kada Udruženje "Naša djeca" Sarajevo primi žalbu na partnersku organizaciju, Udruženje "Naša djeca" Sarajevo očekuje da će partner odgovoriti sigurno, brzo i prikladno. Udruženje "Naša djeca" Sarajevo će pomoći partneru da utvrdi svoje obaveze izvještavanja. Gdje je to prikladno, Udruženje "Naša djeca" Sarajevo će surađivati s partnerom na rješavanju problema putem odgovarajuće nezavisne istrage. Ako je ishod da je došlo do zlostavljanja, kontinuirani rad s partnerom ne može uključivati dotične pojedince. Ako postoji razlog za vjerovanje da postoji navod o zlostavljanju a partner ih neprimjereno rješava, tada riskira povlačenje sredstava ili prekid veze (uključujući mreže i konzorcije).

Primanje žalbi na vanjske organizacije/tijela

Zaštita pritužbi podnesenih Udruženju u vezi s drugim organizacijama/tijelima treba se uputiti pridruženim zaštitnim timovima koji će prijaviti slučajeve relevantnim uključenim organizacijama tamo gdje je to sigurno, kao i lokalnim radnim grupama, mrežama, policiji, i/ili donatoru tamo gdje je to primjereno i sigurno. Udruženje "Naša djeca" Sarajevo neće istraživati slučajeve povezane s drugim organizacijama, ali ima obvezu prijavljivanja.

Aneks 1: Definicije

- **Članovi i saradnici Udruženja:** Izraz „Članovi i saradnici Udruženja“ uključuje sve članove Udruženja kao i članove odbora, radnih grupa, volontere, konsultante, pripravnike i sve druge subjekte sa kojim Udruženje ima ugovore o radu, autorske ugovore, ugovore o partnerstvu i druge zvanične odnose.
- **Seksualno uznemiravanje:** Seksualno uznemiravanje je bilo koji neželjeni seksualni napredak, zahtjev za seksualnom uslugom, verbalno ili fizičko ponašanje ili gesta seksualne prirode ili bilo koje drugo ponašanje seksualne prirode za koje se opravdano može očekivati ili za koje se može smatrati da uzrokuju uvredu ili poniženje drugi. Takvo ponašanje smatrat će se i seksualnim uznemiravanjem kada ometa posao, ako je uvjet za zaposlenje ili stvara zastrašujuće, neprijateljsko ili uvredljivo radno okruženje. Iako obično uključuje obrazac ponašanja, može imati oblik jednog incidenta. Može doći do seksualnog uznemiravanja između osoba suprotnog ili istog spola. I muškarci i žene mogu biti ili žrtve ili počinitelji.
- **Seksualno iskorištavanje:** Svaki stvarni ili pokušaj zloupotrebe položaja ranjivosti, diferencijalne moći ili povjerenja u seksualne svrhe, uključujući, ali ne ograničavajući se na monetarnu, socijalnu ili političku zaradu od seksualnog iskorištavanja drugog. Udruženje “Naša djeca” Sarajevo prepoznaje da pojmovi seksualno zlostavljanje i iskorištavanje predstavljaju širok spektar ponašanja i nisu ograničeni na čin seksualnog odnosa.
- **Seksualno zlostavljanje:** Stvarni ili prijeti fizički upad seksualne prirode, bilo silom ili pod nejednakim ili prisilnim uslovima. To bi uključivalo prisilni brak i seksualno ropstvo, a takođe uključuje i seksualne aktivnosti sa djetetom (bilo koja osoba mlađa od 18 godina).
- **Seksualno zlostavljanje djece:** Kada dijete koristi drugo dijete, adolescent ili odrasla osoba za svoju seksualnu stimulaciju ili zadovoljstvo. Seksualno zlostavljanje uključuje kontaktne i beskontaktne aktivnosti koje obuhvaćaju sve oblike seksualnih aktivnosti koje uključuju djecu, uključujući izlaganje djeteta materijalu za seksualno iskorištavanje djece na mreži ili snimanje seksualno eksploatacijskih slika djece.
- **Žrtva:** Osoba za koju se tvrdi da je bila predmet seksualnog uznemiravanja, zlostavljanja ili eksploatacije.
- **Žalilac/Podnosilac žalbe:** Osoba koja podnosi žalbu (ovo može ili ne mora biti žrtva).
- **Predmet žalbe / Predmet zabrinutosti:** Osoba protiv koje je pokrenut navod, žalba ili zabrinutost.
- **Sumnja u nedolično ponašanje:** zabrinutost koja je pokrenuta bilo kojim putem izvještavanja. Ova sumnja se procjenjuje na inicijalnoj konferenciji slučaja/vijeću dionika.
- **Navod za neprimjereno ponašanje:** Ako u fazi konferencije slučaja/vijeća zainteresiranih strana postoji odluka o istraživanju sumnje u nedolično ponašanje, ona se tretira kao „optužba za nedolično ponašanje“.
- **Ishod istrage:** Nakon istrage navoda i pregleda izvještaja o istrazi , rezultirajuće preporuke nazivaju se „ishodom istrage“.